

Psychológ v systéme školy

ĎURIČOVE DNI 2016

Nitra, 10. – 11. 11. 2016

**Kariérové poradenstvo v práci
školského psychológa základnej
školy**

Sekcia 1 „Základné činnosti v práci školského
psychológa“

Viktor Gatial

Kariérové poradenstvo v práci ŠP

- podstatná časť praxe ŠP základnej školy
  - (aktuálne) do značnej miery zanedbávaná oblasť psychického vývinu žiakov
  - princíp - facilitácia kariérového rozhodovania žiakov
-
- preventívny a depistážny prístup (relevantná diagnostika, spolupráca subsystémov školy, systematicky, dlhodobo, s použitím komplexných rozvíjacích programov, zážitkovými metódami)
-

Prístupy v kariérovom poradenstve:

prístup	metódy		odborník	model
	diagnostické	rozvíjacie		
málo efektívny	iba klinické	iba informatívne	iba výchovný poradca	medicínsky
ideálny	klinické a štandardizované	zážitkové a informatívne	kariérový poradca, školský psychológ	preventívny
v našej praxi	klinické a štandardizované	informatívne	školský psychológ, výchovný poradca	medicínsky

Výskum kariérového rozhodovania žiakov ZŠ:

- **Cieľ:** Zistiť „správnosť“ voľby profesijného smerovania žiakov (v rámci troch nižšie uvedených skupín).
  - **Výskumný súbor:** 100 žiakov 9. ročníkov 2 štátnych ZŠ, z toho
    - 62 **intaktných** žiakov,
    - 20 žiakov **s poruchami**
    - 18 **nadaných** žiakov
  - **Metódy:** Dotazník Semafor (M. Hargašová, 2000), Pearsonov χ^2 test.
-

Profesijná voľba žiakov v rámci Hollandovej typológie:

Typy povolání	Vybraný odbor
Realistický	Elektrotechnik
	Automechanik
	Informatik
	Agrotechnik
	Polytechnik
	Lesnícka akadémia
	Stavbár
	Dopravná akadémia
	Letecký technik
	Murár
	Kuchár
	Veterinár
Intelektuálny	Gymnázium
	Bilingválne gymnázium
	Športové gymnázium
Sociálny	Pedagogická a sociálna akadémia
	Zdravotnícky asistent
	Farmaceutický laborant
	Masér
	Kadernička
	Vizážistka
	Zubný asistent
Konvenčný	Obchodná akadémia
Podnikateľský	Hotelová akadémia
	Cestovný ruch
Umelecký	Kostýmová tvorba
	Fotograf

Vzťah profesijných typov intaktných žiakov a zvolených typov stredných škôl:

Intaktní žiaci			Profesijný typ						Spolu	
			Realistický	Intelektuálny	Sociálny	Konvenčný	Podnikateľský	Umelecký		
Typ školy	Realistický	N	4	3	0	2	11	0	20	
		%	20,0	15,0	0,0	10,0	55,0	0,0	100,0	
	Intelektuálny	N	3	4	3	1	5	4	20	
		%	15,0	20,0	15,0	5,0	25,0	20,0	100,0	
	Sociálny	N	1	1	2	0	1	3	8	
		%	12,5	12,5	25,0	0,0	12,5	37,5	100,0	
	Konvenčný	N	0	0	0	0	2	1	3	
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	33,3	100,0	
	Podnikateľský	N	2	0	1	1	5	0	9	
		%	22,2	0,0	11,1	11,1	55,6	0,0	100,0	
	Umelecký	N	0	0	0	0	0	2	2	
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0	
	Spolu		N	10	8	6	4	24	10	62
			%	16,1	12,9	9,7	6,5	38,7	16,1	100,0
			$\chi^2 = 32,702$			$p = ,139$				

Vzt'ah profesijných typov žiakov s poruchami a zvolených typov stredných škôl:

Žiaci s poruchami			Profesijný typ					Spolu
			Realistický	Intelektuálny	Sociálny	Konvenčný	Podnikateľský	
Typ školy	Realistický	N	4	3	1	1	7	16
		%	25,0	18,8	6,3	6,3	43,8	100,0
	Konvenčný	N	0	0	0	1	1	2
		%	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	100,0
	Podnikateľský	N	0	0	0	0	2	2
		%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100,0
Spolu		N	4	3	1	2	10	20
		%	20,0	15,0	5,0	10,0	50,0	100,0
			$\chi^2 = 6,750$ $p = ,564$					

Vzt'ah profesijných typov nadaných žiakov a zvolených typov stredných škôl:

Nadaní žiaci			Profesijný typ					Spolu
			Realistický	Intelektuálny	Konvenčný	Podnikateľský	Umelecký	
Typ školy	Realistický	N	1	1	0	1	0	3
		%	33,3	33,3	0,0	33,3	0,0	100,0
	Intelektuálny	N	0	4	1	5	2	12
		%	0,0	33,3	8,3	41,7	16,7	100,0
	Konvenčný	N	0	0	1	1	0	2
		%	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	100,0
	Podnikateľský	N	0	0	0	1	0	1
		%	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100,0
	Spolu	N	1	5	2	8	2	18
		%	5,6	27,8	11,1	44,4	11,1	100,0
			$\chi^2 = 11,063$					
			$p = ,524$					

Záver:

- Žiaci výskumného súboru (intaktní, nadaní, aj s poruchami) sa pre profesijný smer rozhodujú v súlade s osobnostnými predpokladmi.
-

Praktické odporúčania

- 1. Depistáž je iba východiskom k ďalšiemu individuálnemu zisťovaniu (zníženie počtu klientov ŠP),
  - 2. v praxi ŠP realizovať preventívny model kariérového poradenstva, osobou so psychologickým vzdelaním a relevantnými metódami,
  - 3. pri využívaní medicínskeho modelu sú minimálnymi požiadavkami depistážny prístup, odborník so psychologickým vzdelaním a použitie relevantných metód.
-

Ďakujem za pozornosť
